

J. J.

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa współdziała w akcji ochrony zabytków techniki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/2, 304-305

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ORGANIZACJA MUZEUM NAFTOWEGO W KROŚNIE

Niewielka liczba istniejących w Polsce muzeów typu technicznego zostanie najprawdopodobniej już w niedługim czasie wzbogacona o nowy ośrodek. Będzie nim Muzeum Naftowe w Krośnie, przy którego organizacji prowadzone są ożywione starania.

Lokalizacja tego typu muzeum właśnie w Krośnie jest bardzo szczęśliwa, gdyż miasto to i sąsiadujące z nim rejony mają najstarsze tradycje w historii polskiego przemysłu naftowego.

Muzeum Naftowe w Krośnie ma powstać w oparciu o istniejące tam dotychczas muzeum regionalne, które zmieni swój wielobranżowy charakter, skupiając zainteresowanie na tematyce dziejów wydobywania i wykorzystania ropy naftowej.

Organizatorzy Muzeum planują również utworzenie pewnego rodzaju skansenu poświęconego przemysłowi naftowemu w Bóbrce, gdzie zachowały się oryginalne zabytki z początkowych okresów rozwoju naftciarstwa na ziemiach polskich.

Przewiduje się, że Muzeum Naftowe w Krośnie będzie posiadać własną Radę Naukową, złożoną z 20 członków wybranych spośród badaczy historii techniki i przemysłu naftowego oraz znawców naftciarstwa.

W dniu 2 listopada 1959 r. odbyło się w Krośnie zebranie, którego uczestnicy omówili zakres działalności przyszłego Muzeum Naftowego, a zwłaszcza jego Rady Naukowej, wysuwając jednocześnie imienne kandydatury na członków Rady. Proponowano też, aby Muzeum inicjowało prowadzenie prac naukowo-badawczych z zakresu historii przemysłu naftowego, monografii kopalń i biografii zasłużonych naukowców, wynalazków i organizatorów.

J. J.

STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW GÓRNICICTWA
WSPÓLDZIAŁA W AKCJI OCHRONY ZABYTKÓW TECHNIKI

Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Górnictwa wykazuje już od dawna zainteresowanie sprawami ochrony zabytków techniki. Zainteresowanie to skupia się w pracach powołanej przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Komisji Tradycji i Muzealnictwa Górniczego.

W celu szczegółowego zapoznania się z prowadzonymi na terenie kraju pracami w zakresie ochrony zabytków techniki jak również zdobytymi doświadczeniami Komisja odbyła na ten temat zebranie w dniu 26. XI. 1959 r. Podstawą do dyskusji była informacja inż. J. Jasiuka z Muzeum Techniki w Warszawie.

Zebrani postanowili poprzeć przedsięwzięcia Muzeum Techniki w akcji ochrony zabytków. Za pierwszoplanową pracę uznano rejestrację zabytków techniki, która na terenie woj. katowickiego rozpocznie się na wiosnę 1960 r.

Członkowie Stowarzyszenia wezmą niewątpliwie czynny udział w pracach rejestracyjnych.

Zebrani zwrócili też uwagę na potrzebę wykonywania dokumentacji inwentaryzacyjnych niszczących zabytków techniki górniczej, np. starych szybów.

J. J.

JAN EWANGELISTA PURKYNE UROCZYSTOŚCI I WYSTAWA WE WROCŁAWIU

Staraniem Akademii Medycznej we Wrocławiu oraz Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny dzień 24 października 1959 r. poświęcono uroczystościom ku czci Jana Ewangelisty Purkynego (1787—1869), zorganizowanym pod protektoratem trzech ministrów zdrowia: Polski, Czechosłowacji i Niemieckiej Republiki Demokratycznej. W uroczystościach wzięli licznie udział przedstawiciele świata lekarskiego wszystkich wymienionych państw. Komitet Historii Nauki PAN reprezentowany był przez prof. B. Skarżyńskiego. Po akademii w Auli Leopoldina Uniwersytetu we Wrocławiu nastąpiło otwarcie wystawy pamięci Purkynego, a następnie odsłonięcie dwóch pamiątkowych tablic: jednej w Zakładzie Fizjologii Akademii Medycznej przy ul. Chałubińskiego oraz drugiej — na resztkach murów Zakładu Eksperymentalnej Fizjologii założonego przez Purkynego przy ul. św. Katarzyny.

W przemówieniach i referatach wygłoszonych w czasie uroczystej akademii poruszono fragmentarycznie niektóre zagadnienia dotyczące życia i działalności Purkynego: *Purkyne jako badacz komórki*, *Purkyne jako fizjolog*, *Odgłosy prac naukowych J. E. Purkynego w piśmiennictwie polskim*. Dopiero jednak na wystawie poświęconej Purkynemu można było zapoznać się z syntezą jego osiągnięć. Wystawie tej godzi się poświęcić więcej uwagi, ponieważ wprowadza ona zarazem w krąg zainteresowań medycznych pierwszej połowy XIX stulecia.

Wystawę urządzono w salach ekspozycyjnych Biblioteki Uniwersytetu we Wrocławiu (przy ul. św. Jadwigi, „na Piasku”). Zgromadzone dokumenty i pamiątki, fotokopie i plansze pozwoliły na perspektywiczne spojrzenie na bogate życie założyciela jednego z pierwszych w Europie zakładów fizjologii eksperymentalnej (1832 r.).

J. E. Purkyne przeżył we Wrocławiu swój najpłodniejszy okres twórczości naukowej. Dwadzieścia siedem lat pobytu w tym mieście (1823—1850) było wypełnione — obok działalności pedagogicznej — odkrywczymi pomysłami eksperymentatorskimi, spożytkowanymi następnie w wielu praktycznych dziedzinach nauki lekarskiej. Znajdował ponadto wiele czasu dla pogłębiania więzi z Polską i Polakami, już to jako duchowy inicjator i założyciel Towarzystwa Literacko-Słowiańskiego, już to w osobistych i korespondencyjnych kontaktach z polskimi uczonymi w Krakowie, Warszawie i innych miastach, już też w krzewieniu zamilowania do języka i tradycji polskich. Kolekcjonował przy tym i inspirował polskie wydawnictwa naukowe i literackie. Te właśnie rysy życia uczonego i humanisty zaciążyły na scenariuszu wystawy.

Zgromadzone na wystawie eksponaty, ujęte katalogiem w trzech językowych wersjach: polskiej, czeskiej i niemieckiej, pochodzą z licznych instytucji